SOCIETAT CATALANA D'EDUCACIÓ AMBIENTAL

Efectes del Covid-19 al sector de l'Educació Ambiental

març-juny de 2020

INTRODUCCIÓ

El 14 de març l'Estat espanyol va declarar l'estat d'alarma per l'emergència sanitària provocada per la COVID-19, després que dies abans l'OMS declarés pandèmia mundial la situació que estava provocant la propagació del COVID-19. Durant l'estat d'alarma es va confinar a la ciutadania i es limitar l'activitat que no fos essencial.

Durant els mesos de confinament, i davant la preocupació de l'afectació d'aquesta situació en el sector de l'educació ambiental, des de la SCEA es va elaborar un informe inicial amb les aportacions d'entitats membres i/o properes a l'entitat per disposar d'una radiografia inicial.

Posteriorment es va fer una nova consulta per elaborar un nou informe on poder observar l'evolució dels efectes i es van recollir dades estimades fins a finals de juny.

L'objectiu de tots dos informes és mostrar els efectes que la crisis sanitària ha provocat en l'activitat d'entitats, empreses i persones autònomes que es dediqueu a l'educació ambiental.

A continuació es recullen les dades del segon informe. El primer informe es pot consultar al següent enllaç.

Per l'elaboració del següent informe es compta amb les dades facilitades per 16 organitzacions que es dediquen a l'educació ambiental a Catalunya.

Efectes del Covid19 a l'EA

MARÇ - JUNY 2020

L'informe consta de 5 apartats

- Dades bàsiques
- Informació específica sobre l'afectació de la situació d'emergència sanitària les activitats d'educació ambiental
- Tipologia de les activitats afectades des de l'estat d'alarma
- Afectació laboral
- Propostes i reptes de futur

Dades bàsiques

DESCRIPCIÓ DEL PERFIL DE LES ORGANITZACIONS PARTICIPANTS

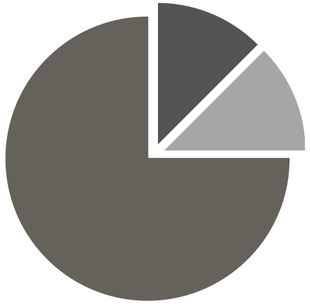

El 63% presenten figures jurídiques empresarials front un 19% que són associacions i 19% que són Cooperatives.

El 50% de les organitzacions que responen l'enquesta tenen la seva seu a la província de Girona, un 44% a la província de Barcelona i el 6% a la província de Llei

SCEA
Societat Catalana d'Educació Ambiental

El 69% de les organitzacions que responent l'enquesta no estan associats a la SCEA com organització 'EA. Tot i així en un 63% alguns dels membres són socis o sòcies a títol individual de la SCEA.

INFORMACIÓ ESPECÍFICA SOBRE L'AFECTACIÓ DE LA SITUACIÓ D'EMERGÈNCIA SANITÀRIA EN LES ACTIVITATS D'EDUCACIÓ AMBIENTAL

AQUEST APARTAT RECULL INFORMACIÓ QUE HAN FACILITAT LES ORGANITZACIONS PARTICIPANTS CALCULANT L'AFECTACIÓ ESTIMADA FINS A FINALS DE JUNY DEL 2020.

Amb les dades facilitades per les organitzacions que han participat a l'enquesta es calcula que s'han cancel·lat/suspès al voltant de **1.312 activitats**. I que s'han perdut o deixat d'executar **113 projectes/contractes**. Això suposa que aproximadament **58.300 persones** usuàries ha deixat de rebre aquestes activitats/serveis.

Al preguntar sobre els clients dels projectes/contractes afectats, destaca que el 28% correspon a encàrrecs i/o col·laboracions amb centres educatius, el 22% correspon a encàrrecs i/o col·laboracions amb ajuntaments i un 16% correspon a encàrrecs i/o col·laboracions amb particulars.

Pel que fa a l'afectació econòmica relacionada amb la cancel·lació d'activitats com a conseqüència de la situació generada per l'emergència sanitària, es calcula una **pèrdua econòmica aproximada de 633.000 euros.**

Aquestes pèrdues suposen entre un 1% i un 25% del pressupost anual del 31% de les organitzacions que participants, i en un 69% dels casos suposen entre un 26% i un 50% del seu pressupost anual.

TIPOLOGIA DE LES ACTIVITATS AFECTADES DES DE L'ESTAT D'ALARMA

AQUEST APARTAT RECULL INFORMACIÓ RELATIVA A LES ACTIVITATS AFECTADES

A l'enquesta es va preguntar a les organitzacions participants quin tipus d'activitats de les que desenvolupen van quedar afectades. I es van proposar diverses tipologies:

- ACTIVITATS/TALLERS/VISITES ESCOLARS
- ITINERARIS/GUIATGES/PASSEJADES/SORTIDES/VISITES(PÚBLIC GENERAL I FAMÍLIES)
- ACTIVITATS/TALLERS (PÚBLIC GENERAL I FAMÍLIES)
- ATENCIÓ PRESENCIAL (EQUIPAMENTS, PUNTS INFORMACIÓ...)
- ORGANITZACIÓ D'ESDEVENIMENTS (CASALS, ESTADES, JORNADES...)
- CAMPANYES D'EDUCACIÓ AMBIENTAL
- PROGRAMES D'EDUCACIÓ AMBIENTAL (ASSESSORAMENTS, ESCOLES VERDES...)
- VOLUNTARIAT
- ALTRES

El 93% de les organitzacions assenyalen que les Activitats/tallers/visites escolars i els Itineraris/ Guiatges/Passejades/Sortides/visites (públic general i famílies) són les activitats que desenvolupen més afectades. En funció de l'activitat pròpia de cada entitat varia el percentatge d'afectació tot i que els percentatges més elevats d'afectació corresponen a la tipologia: Activitats/tallers/visites escolars.

AFECTACIÓ LABORAL

AQUEST APARTAT INCLOU PREGUNTES SOBRE ELS EFECTES DE L'ESTAT D'ALARMA I LA CRISI SANITÀRIA PER COVID-19 EN ELS EQUIPS, AQUELLES MESURES APLICADES I/O PREVISTES FINS A FINALS DE JUNY DE 2020.

Sobre les mesures i protocols que les organitzacions van aplicar per continuar en actiu destaquen i es repeteixen els següents comentaris:

- Demanar ajuts
- Teletreball
- Aplicar ERTO
- Buscar alternatives virtuals
- Negociar amb els clients la reorientació de les tasques previstes inicialment a l'encàrrec

El 69 % de les organitzacions participants han aplicat un ERTO front un 31% que no l'han aplicat. 8 de les 11 organitzacions que han aplicat ERTO, informen que afecta al 100% de les persones treballadores. En els altres casos el percentatge varia entre el 43% i el 75% d'afectació en les plantilles de treballadors/es.

Sobre els ERTO's les organitzacions comparteixen informacions i comentaris, a continuació es comparteixen els comentaris més rellevants i compartits per més d'una entitat:

- Incertesa i neguit sobre què passarà de cara al curs vinent, i com fer-hi front
- Contractes previstos aturats

PROPOSTES I REPTES DE FUTUR

L'ENQUESTA TAMBÉ INCORPORAVA UN APARTAT MÉS QUALITATIU, AMB L'OBJECTIU DE RECOLLIR TAMBÉ LA MIRADA CAP AL FUTUR: ESTRATÈGIESD'ADAPTACIÓ/RESILIÈNCIA DE CARA AL FUTUR, NECESSITATS I ACCIONS PREVISTES.

QUÈ NECESSITAREU PER SORTIR DE LA CRISI?

- Recursos econòmics, recursos tecnològics, recursos formatius adaptats a la crisi sanitària i als nous projectes...
- Revaloritzar el sector per part d'administracions públiques
- Necessitem més visibilitat i ser una eina per afrontar els nou curs
- Capacitat de canviar tots, empreses (adaptar-se serà necessari però per exemple, si baixen les ratios d'alumnes afectarà molt el conjunt dels ingressos en relació a les despeses) i administracions (ser flexibles amb les condicions dels contractes i condicions signades per facilitat l'adaptació necessària) i/o augmentar les subvencions de les activitats subvencionades...
- Necessitem més projectes no presencials o inversió en EA
- Nous projectes, promoció per part de les administracions, ajuts, estructura
- Recursos tecnològics i que les administracions enforteixin el sector

QUÈ NECESSITAREU PER SORTIR DE LA CRISI?

- Necessitem que les administracions ens ajudin a defensar que més que mai les activitats presencials al medi natural seran cabdals; necessitem que el curs escolar funcioni amb el màxim de normalitat; necessitem que els missatges de l'administració tranquil·litzin a la societat i permetin que el curs vinent puguem reprendre l'activitat; necessitem que els protocols a seguir en els equipaments siguin realistes i assumibles; necessitem que puguem engegar a temps el casal d'estiu; necessitem que les administracions que tenen programes d'educació ambiental mantinguin i garanteixin l'activitat i els recursos destinats i que es busquin fórmules per poder fer l'activitat de forma no presencial si tornem a tenir un confinament el curs vinent.....vaja, que necessitem un pla de rescat.
- Recursos econòmics a mig termini i recursos tecnològics i recolzament i promoció de l'activitat
- Segurament un préstec per aconseguir liquiditat i tenir clar quines seran les noves normes de funcionament del món educatiu i del lleure, en general.

QUÈ NECESSITAREU PER SORTIR DE LA CRISI?

- Recursos via ajudes directes per tal d'assegurar econòmicament el personal de les entitats d'EA ja que s'espera un futur incert en el sector.
- Ajudes per cobrir els desplaçaments de les escoles i les entitats de lleure
- Ajuts per a reinventar el sector
- Suport a projectes
- Diners, directament. Però sobretot feina. Que s'activin contractes aturats, congelats, etc. Que se'n facin de nous, però també menys traves burocràtiques, i suport institucional a la nostra tasca. Som un sector essencial, com la resta del sector educatiu! A mig i llarg termini, tant o més que els sanitaris. Nosaltres també "curem".

COM ENS ADAPTEM?

- Activitats adaptades a la crisi i/o futures crisis que poden venir. Innovem per acostar la natura a totes les persones, fins i tot quan estan a casa. Recolzar entitats més grans fent d'altaveu, i no carregar de feina que no pot ser remunerada o que no pot aportar donacions a l'associació, i que ens permet cobrir les despeses mínimes.
- Conscienciar sobre eco turisme (grups reduïts i fer menys impacte), més educació ambiental a les escoles i amb visites per adults.
- Ens hem reafirmat com a model econòmic per al futur, i hem vist que cal enfortir les diferents potes que aguanten la cooperativa. Estem treballant amb hipòtesis però cap es pot donar per bona fins que els que manen diguin les condicions. O sigui, reinventar-se si però encara ni idea de com...
- Recursos d'educació ambiental online, adoptar mesures de seguretat en activitats presencials.

COM ENS ADAPTEM?

- Proximitat, diversificació, experimentació.
- Innovem, ens reinventem.
- Siguem realistes....és molt difícil preveure quina serà la demanda real de la societat. No podem afirmar que la societat després del que hem viscut vulgui fer una activitat més virtual i menys presencial. Pel que fa a com hem de funcionar en un espai educatiu la presencialitat tornarà a ser molt important, els nens han de jugar i descobrir el món. No hem de caure en l'errada de potenciar nosaltres mateixos un món en el que les activitats virtuals guanyin terreny. Per altra banda, se'ns gira feina per tornar a posar a l'agenda el problema més greu que tenim que és el canvi climàtic. Certament pot ser que tinguem efectes colaterals de la pandèmia beneficiosos com el descens dels viatges en avió però crec que l'ús del transport públic ha quedat tocat, molt ens temem que durant anys l'ús de les rodalies perdi recorregut. En fi. No és fàcil decidir que cal fer i que espera la societat de nosaltres mentre la por i la sensació de que això ha de durar continuï instal·lat en el cervell de la gent.
- Estem revisant el nostre currículum com empresa per veure com es poden adaptar i millorar les nostres activitats a la nova situació.

COM ENS ADAPTEM?

- Provem de renovar-nos innovant, cercant activitats noves dins del sector.
- La voluntat està en oferir als nostres usuaris (centres educatius principalment) tallers a l'aula i sortides entorn al seu centre per tal de facilitar al màxim la participació en les activitats, però ens caldria subvencions o ajudes per tal que les escoles s'acollissin aquestes activitats.
- Formacions online, recursos pedagògics a l'aire lliure, formes de desdoblament de grups.
- Ens reinventem. Formació online.
- Hi comencem a pensar, però encara és aviat. Tot just ens comencem a aixecar de la trompada, i ja veurem si ens sostenim dempeus! No és victimisme gratuït, és la realitat.
- Ens reinventem .

Les educadores i els educadors ambientals imprescindibles després del COVID19

Consulta el manifest

SOCIETAT CATALANA D'EDUCACIÓ AMBIENTAL

scea@scea.cat